

Grande, P. B. (2025). Bebe Rexha: vold, selvhat, selvisolering og tap av frihet. I P. B. Grande & O. O. Sæle (Red.), *Vold i kulturen: Perspektiver på skole, idrett, religion, musikk, litteratur og kjønn* (s. 247–263). Fagbokforlaget. DOI: <https://doi.org/10.55669/oa510107>

Kapittel 7

Bebe Rexha: vold, selvhat, selvisolering og tap av frihet

Per Bjørnar Grande

Sammendrag: Ifølge den franske tenkeren René Girard (1923–2015) tar vår identitetsbygging til gjennom å begjære det andre begjærer. Girard hevder at begjæret er først og fremst styrt i forhold til den andres begjær. Han snakker derfor om *begjæret ifølge den andres begjær*. Denne hangen til å identifisere oss med hverandre er en vesentlig forståelsesramme for å forstå Bebe Rexhas univers. Bebe Rexhas sanger uttrykker stor frihet i forhold til tradisjonelle roller, samtidig som de, på den andre siden, avslører en kvinne med ekstremt dårlig selvfølelse. Tekstene hennes kan tolkes dit hen at lavt selvbilde, selvhat og selvdestruktivitet ikke nødvendigvis kommer fra ens indre, men blir til gjennom et imitativt begjær overfor den andre, som igjen fører til selvisolering – ikke fordi man ikke klarer å tilegne seg tingene, men fordi den andre får for mye negativ innflytelse.

Bebe Rexhas tekster er bygd på en psykologi som minner om Gregory Batesons binære bindinger, hvor kontrasterende feed-back («elsk meg, ikke elske meg») produserer virkelighetstap. I forsøket på å lokalisere tvetydighetene i følelseslivet kommer forfatteren gang på gang til at det beste er å isolere seg. Denne isolasjonen og forakten for andre skjuler i virkeligheten begjæret etter den andres aksept. Dette hegelianske begjæret etter aksept har blitt så påtrengende at man i det virkelige livet vegrer seg for det. I Bebe Rexhas tilfelle fører det til en oppløsning av personligheten og at de tingene som betyr mest, blir ødelagt.

Nøkkelord: Vold, Selvbilde, Isolasjon, Imitativt begjær, Girard

Abstract: According to the French thinker René Girard (1923–2015), our identity building takes place through desiring what others desire. Girard claims that desire is primarily governed in relation to the other's desire. He therefore speaks of desire according to the other's desire. I believe that this tendency to identify with each other is an essential framework for understanding Bebe Rexha's universe. Bebe Rexha's songs express great freedom in relation to traditional roles, but at the same time, reveal a woman with extremely low self-esteem. Her lyrics about low self-esteem, self-hatred and self-destructiveness do not necessarily come from within but are created through an imitative desire towards the other, which in turn leads to self-isolation – not because one cannot acquire the things, but because the other gets too much negative influence.

Bebe Rexha's lyrics are built on a psychology reminiscent of Gregory Bateson's double bind, where contrasting feed-back («love me, don't love me») gradually produces a loss of reality. In the attempt to locate the ambiguities in her emotional life, the author time and again comes to the conclusion that the best thing is to isolate herself. This isolation and contempt for others actually hides the desire for the other's acceptance. This Hegelian desire for acceptance has become so urgent that in real life one refuses it. In Bebe Rexha's case, it leads to a dissolution of personality and destruction of the things that matter most.

Keywords: Violence, Self-image, Self-esteem, Isolation, Imitative desire, Girard

Innledning

I denne artikkelen ønsker jeg å analysere noen av tekstene til den amerikansk-albanske sangeren og låtskriveren Bebe Rexha ut fra teorier omkring imitasjon, med særlig vekt på den franske filosofen René Girards teori omkring det imitative begjær. Bebe Rexha er for tiden en av verdens mest-salgende artister. I februar 2023 lå tre av låtene hennes på over en milliard lyttere på Spotify, som tyder på at hun på usedvanlig vis har truffet en nerve i livsfølelsen til ungdommen. Enkelte av hennes innsikter uttrykker det jeg vil kalle en privat apokalypse og kan være en stor hjelp til å forstå en mentalitet av selvhøst hos de unge.

Å flykte inn i seg selv

I dag er det fritt fram for å sammenligne oss med hvem som helst. Sosiale medier fremskynder denne «friheten», en frihet som går på selvbildet løst. I tekstene til Bebe Rexha er i utgangspunktet friheten stor, og selvbildet hennes avslører genuin selvinnsett. Samtidig er selvinnsetten vond: Selvbildet er så lavt, relasjonene så skjøre og så fiendtlige at det hele dirrer av snarlig sammenbrudd. Sangene avslører en tilværelse av utilfredshet, både med seg selv og andre. Relasjonen til seg selv ender i bebreidelser, og relasjonene til andre inneholder så mye sjalusi og usunn sammenligning at det må ende i avvisning.

I de første versene av sangene hennes gis lytteren en mental tilstandsrapport. Første vers understreker gjerne hennes mentale problemer og blir senere i sangen selve refrengtet som alt dreier seg rundt. Dette grepet ser man allerede i de tidlige sangene som «I'm Gonna Show You Crazy» fra 2015.

There's a war inside my head
Sometimes I wish that I was dead, I'm broken
So I called this therapist
And she said
«Girl, you can't be fixed just take this»

Innledning indikerer en indre krise, en forvirring i hodet og en følelse av å ikke ville leve lenger. Møtet med helseinstitusjonen er drepende fordi man der først og fremst deler ut medisiner i stedet for å gå inn og forstå problemet. Det fører til krasse angrep på psykiatrien og dens lettvinde holdning til bruk av diagnoser.

Loco, maniac, sick bitch, psychopath
Yeah, I'm gonna show you
I'm gonna show you
Yeah, I'm gonna show you
Mental out my brain, bat shit, go insane
Yeah, I'm gonna show you
I'm gonna show you
Yeah, I'm gonna show you

Også i sangen «I'm A Mess» kritiseres psykiatriens lettvinthet, men her er terapeuten i det minste positiv og på hennes side.

Everything's gonna be alright
Everything's gonna be OK
It's gonna be a good, good life
That's what my therapist say

Helsevesenets svikt fører til at hun forsøker å løse problemet selv og finner grunnen til den mentale kollapsen i en form for overopphetet tankekontroll.

I'm tired of trying to be normal
I'm always over-thinking
I'm driving myself crazy
So what if I'm fucking crazy?
(«I'm A Mess». Fra *Expectations*, 2018)

Tvilen på om hun er normal, forsøkes løst gjennom å gå gjennom problemene bit for bit, og det ender med at hun finner ut at hun slettes ikke er unormal. Etter å ha beveget seg ut på skråplanet for å finne ut om hva det er som feiler henne, finner hun bekreftelse på normalitet.

I've been searching city streets
Trying to find the missing piece like you said
And I searched hard only to find
There's not a single thing that's wrong with my mind
(«I'm Gonna Show You Crazy». Fra *I Don't Wanna Grow Up*, EP, 2015)

Ut fra selvforakt springer selverkjennelsens frukter. Tilstanden av å føle seg som taper og sosialt utskudd fungerer altså som et vern mot verden utenfor. Selvforakten er i det minste mer ekte og mer fruktbar enn det som venter utenfor. Derfor denne flukten inn i seg selv, der man angivelig finner ekte vare. På en måte kan man snakke om en dyrking av ens negative sider, samtidig avsløres de mest akutte problemene omkring eget selvbilde. Dyrkingen av det negative er for forfatteren å foretrekke framfor terapeutens idealer om funksjonalitet. Negasjonene er også positive gjennom å bygge seg et nødvendig forsvarsverk.

Det lave selvbildet kommer også fram i ønsket om ikke å involvere seg, bare ta imot – noe som kan være katastrofalt i kjærlighetslivet. I sangen «Not The One» ønsker hun å bli holdt og elsket, men ikke for lenge fordi all denne negativiteten inni henne gjør henne ubrukelig som kjærlighetsmateriale. Hun ønsker derfor å bli elsket, men ikke selv forelske seg.

I want you to
To love me, to love me, to love me but don't fall in love
To hold me, to hold me, to hold me but not for too long
I want you to love me, to love me but don't fall in love
Cause I'm not the one to love
(«(Not) The One». Fra *All Your Fault Pt: 2*, 2017)

Selvdestruktivitet

Lavt selvbilde fører til selvdestruktivitet. I Bebes tilfelle fører det til at de tingene som betyr mest, blir ødelagt. Det er som om man ikke kan hankses med for mye godhet. Til tross for at hun beveger seg i nye sosiale sirkler,

repeterer fortiden seg. Tendensen til å gå til grunne gjennom andres godhet minner om utviklingen hos hovedpersonen Vásja Sumkóv i Dostojevskijs kortroman *Et svakt hjerte* (1980). Hovedpersonens enkle bakgrunn gjør ham forvirret og ute av stand til å ta imot så mye godhet, og det ender i galskap. Men mens hovedpersonen i *Et svakt hjerte* reagerer servilt, reagerer Bebe aggressivt. Selvbildet hennes blir flytende og ustadig gjennom feedbacken fra andre. For å kunne klare å ta imot må man ødelegge det man elsker. En type selvdestruktivitet bunner i at det blir for mye positivitet, og man reagerer som om man ikke har fortjent denne kjærligheten. Bak dette igjen finner man ønsket om aksept til tross for uakseptable holdninger og handlinger.

Why do I sabotage
Everything I love?
It's always beautiful
Until I mess it up
(«Sabotage». Fra *Better Mistakes*, 2021)

I en av sangene søker forfatteren forklaring på denne selvdestruktiviteten i hennes fattigslige bakgrunn. Når alt plutselig snur; man blir superstjerne og befinner seg i en ytre, eventyrlig sosial setting, så går det imidlertid virkelig ille. Å stige sosialt med lavt selvbilde gjør det umulig å hankses med stjerneverollen og man må ty til selvisolering iblandet selvforherligelse. Bebe Rexha beskriver på mange måter en forvrengt amerikansk drøm, hvor sinnet, på grunn av de store svingningene, ikke henger med.

I'm elevated high but I started on the pavement
Yeah, I came from nothing, turned it into something
Look into the mirror tell myself «I'm fucking awesome»
(«I Got Time». Fra *All Your Fault Pt: 2*, 2017)

Selvisolering og overføring

Selv om noe av det selvdestruktive skulle bunne i fattigdom og vanskelige kår, blir det en for enkel løsning på et fenomen som først og fremst styres gjennom relasjoner. Det som stadig skaper selvdestruktive handlinger, er de doble, kontrasterende bindingene. Tekstene er bygd på en psykologi som minner om Gregory Batesons binære bindinger, hvor kontrasterende feedback («elsk meg, ikke elsk meg») produserer virkelighetstap (Bateson, 1972). I forsøket på å finne ut av svingningene i følelseslivet gjennom å lokalisere tvetydighetene kommer forfatteren gang på gang til at det beste er å isolere seg. I strofen «I'm my own worst enemy and think you are» («It's You, Not Me» (Sabotage)) avslører hun forsøket på å få den andre til å fremstå som hennes verste fiende. I realiteten er hun sin egen verste fiende. Denne innsikten er et glimrende eksempel på hvordan vi overfører egne uakseptable følelser på andre.

Forfatterens opprydding i et kontrasterende villnis av følelser er, på grunn av hangen til overføring, illusoriske og fører til selvisolering, samtidig som lytteren forstår at dette ikke skjer som et resultat av manglende selverkjennelse, men er et forsøk på å overleve.

I got darkness in my head
Don't believe a word you said
Still I let you in my bed, my bed (yeah)
(«Say My Name». Singel, 2018)

I disse linjene ser vi hvordan tap av tillit bøtes gjennom intime handlinger, som en erstatning for at man ikke er tillitsfull. Lav selvfølelse gjør en tilgjengelig på måter som en ellers ikke ville tillatt seg. Væremåter som man i tidligere tider karakteriserte som «billig», kan forstås som oppførsel basert på lavt selvbilde. Mørket inni en lemper på regler og tabuer. Det er tilsynelatende paradoksalt med tanke på at selve mørket inni en inneholder et mønster, en rekke kontrasterende sperrer i bevisstheten. Dette mønsteret er imidlertid logisk, i og med at den lave selvfølelsen både skaper sperrer og søker å eliminere dem.

I sangen «Break My Heart Myself» forsterkes forestillingen om å være seg selv nok. Her fremstiller Rexha seg selv som så innesluttet at hun ikke trenger noen annen for å knuse sitt hjerte. Dette kan ses på som utslag av en

ekstrem form for selvisolering. I denne tilstandsbeskrivelsen er hun virkelig sin egen verste fiende. Dette kan imidlertid tolkes dit hen at man knuser sitt eget hjerte for slik å slippe å bli skuffet over andres manglende kjærlighet.

No, I don't need your help
To make me sick, to make me ill
I don't need anybody else
Cause I can break my heart myself
I don't need your help

(«Break My Heart Myself». Feat. Travis Barker. Fra *Better Mistakes*, 2021)

En slik intens følsomhet er basert på et behov for, rent emosjonelt, å ligge et hestehode foran de andre for slik å slippe overraskelsen og smerten. Det er ikke uvanlig å gjøre slutt på et forhold i redsel for at den andre skal gjøre det før en selv. Også det å velge en partner som man har lunkne følelser for, kan ses som motivert av samme fryktsomme følsomhet.

Dette mørke som Bebe beskriver, gjør det vanskelig å opprette nærhet til andre. Det finnes ingen enkel løsning. Å avsløre ens mørke sider fører lett til tap av prestisje og begrenset sosial omgang. Det gjelder derfor å finne møtesteder og anledninger der man tør vise disse sidene. Problemet er at dess nærmere man kommer noen, og, særlig hvis vedkommende betyr mye for en, så vil man holde disse mørke sidene for seg selv. Forfatteren bygger murer rundt seg, superhøye murer slik at hun slipper å vise fram sin usikkerhet. Lave selvbilder skaper høye murer – forsvarsmurer – og man trenger disse for å fungere.

Don't get any closer
These walls are super high, so don't even try
To get any closer
I'm scared you're gonna find
All the things I've been hiding from you
All the things I've been hiding from you
(«Don't Get Any Closer». Fra *Expectations*, 2018)

Selvbilde

En persons selvbilde kan defineres som summen av hva personen mener om seg selv. Selv om Bebe drømmer om å frigjøre seg fra andre, viser hun samtidig hvordan selvbildet er uløselig knyttet til andres blikk. Det å sammenligne seg er for henne rene giften, ettersom det fremkaller negativt selvbilde. Det er spesielt den doble, kontrasterende tilbakemeldingen som skaper et vakkende selvbilde.

You wanna hold my hand and then you won't
You say you love me then you don't
You keep me running and running around
(«Knees». Fra *Expectations*, 2018)

Venner og kjærester svikter stadig. Alle er inne i sin egen boble og dyrker sin individualitet. Noen fungerer greit på denne måten, forfatteren blir imidlertid mentalt satt ut og flykter inn i seg selv. I noen tekster er selvhatet så intenst at hun formelig feirer sin mislykkethet. Det er ikke til å komme bort fra at det nettopp er de tekstene der hun er mest mislykket og nede, som er de mest vellykkede.

Vennskap

Når det gjelder relasjoner, er det særlig vennskap som er det mest problematiske.

Nobody shows up unless I'm paying
Have a drink on me cheers to the failing
(«I'm A Mess». Fra *Expectations*, 2018)

Vennene er egoistiske og invaderende. I «My Dear Love» har hun ingen venner igjen. I stedet for hjelp og støtte er vennskap et hinder for hennes måloppnåelse. Det å kvitte seg med vennene er en del av hennes frigjøring, en nødvendig del av det å nå toppen.

I got no friends left right now
All they ever do is slow me down
(«My Dear Love» Feat. Ty Dolla \$ign & Trevor Daniel)

Det ville vært naturlig å tro at denne skepsisen mot vennene kommer av rivalisering, men dette blir aldri direkte nevnt. Det virker som om nøkkelen til å forstå hennes univers ligger i å forstå følelsen av mislykkethet. Ut fra denne mislykkethetsfølelsen skapes et univers basert på *jeg mot de andre*, som ser ut til å bunne i et *jeg mot jeg*. På samme måte som hun lager karikaturer av seg selv, lager hun karikaturer av andre.

«All my friends are monsters, I don't need no sponsors»
(«I Got Time». Fra *All Your Fault Pt: 2*, 2017)

Noen ganger er det også et oss, en alliert, mot de andre, men dette oss, som regel kjæresten, fører, fordi hun frykter tapet av den elskede så sterkt, til at også han forsvinner og blir en del av «rukla» som hun hater. Dermed er det fritt fram for å flykte inn i dette stadig gjentakende selvhatet. På en måte er hatet mot seg selv den mest stabile tilstanden, selve støtten i en kjærlighetsløs eksistens. Selvfølelsen er både et produkt av og et vern mot de negative tilbakemeldingene.

De andre

Hangen til selvisolasjon synes å bunne i en morbid besettelse, motivert gjennom en skuffelse over andre. «My soul is bruised from all the others that I let inside.»¹ Begjæret etter den andres aksept (Hegel) er blitt så sterkt at man tør ikke forsøke å realisere det i det virkelige livet. Vår naturlige hang til å identifisere oss med hverandre er et utgangspunkt for å forstå Bebe Rexhas univers. Men her gjelder det samtidig å ikke la seg lure: Selvisolering kommer

1 «Trust Fall» (Fra *Better Mistakes*, 2021).

ikke av genuin desinteresse for andre, tvert imot, isoleringen kommer av at de andre betyr for mye, på feil måte. Skuffelsen over manglende aksept er så sterk at hun tvinges til å løse det gjennom isolasjon. Dess dårligere selvbildet er, dess lettere er det å isolere seg. Selvbildet skaper ikke bare selvisolering, det ødelegger relasjonene fordi man ikke hankses med at andre betyr så mye, og man forsvarer seg med å «ikke bry seg».

For å forstå hvordan selvbildene dannes, må vi altså forstå relasjonene til andre. Utgangspunktet mitt er at før vi får tilbakemelding på oss selv, er selvbildene våre nøytrale. Ettersom forskning viser at allerede nyfødte barn begynner å etterligne omgivelsene (Oughourlian, 2009, s. 88–95), kan man imidlertid si at vår selvfølelse er dømt til å formes gjennom de andres blikk.

Begjæret ifølge den andres begjær

For bedre å vise illusjonene omkring et autentisk selvdrevet indre liv kan det være til hjelp å introdusere René Girard sin teori om det imitative begjæret. I denne teorien foregår vår identitetsbygging i en prosess av å begjære det andre begjærer. Girard hevder at alt begjær er styrt i forhold til den andres begjær. Han snakker derfor om *begjæret ifølge den andres begjær*. Det betyr at det egentlig ikke eksisterer noe spontant begjær hentet fra vårt indre sjeleliv, all begjærsutfoldelse formes av andre. Ved å begjære via en annen, gjennom noen som Girard kaller en mediator (mellommann), blir mediatoren gradvis omformet til et negativt begjærsobjekt, og det opprinnelige begjærsobjektet mister gradvis sin betydning. Begjærene transformeres med andre ord gjennom en annen. Girard beskriver denne transformasjonen slik at de opprinnelige begjærene er gått over til å bli *illusoriske* eller *metafysiske*. «Metafysisk» betyr at et naturalistisk og biologisk begjær erstattes av et mer psykisk begjær bygd på andres begjær. Det opprinnelige begjæret forvandles med andre ord til noe sjelelig gjennom at objektet, begjært som det er via en annen, transformeres av den andre. Imitasjon blant mennesker uttrykker sin egenart gjennom at rivaliseringen ikke er objektrettet, og heller ikke rettet mot ting, men mot andre. Man kan kanskje si at menneskelig imitasjon

transcenderer objektrelatert imitasjon. I de fleste tilfeller antar begjæret en triangulær struktur (Girard, 1965, kapittel 1).

Bebe følger stadiene i sin begjærsutvikling på en svært selvstendig måte. Det begynner med selverkjennelse, så skuffelse over andre, så selvisolering og deretter en hyllest til egen storhet. Denne storheten må ses i lys av lavt selvbilde og er egentlig en form for degradering av personligheten. Denne utviklingen mot å lovprise seg selv kan se ut som den skiller seg fra Girards begjærsmode, hvor man først fascineres eller frastøtes av noen, så oppstår en besettelse og så til slutt blir man mer og mer styrt av sin forhatte rival. Men denne lovprisningen av seg selv er egentlig en overlevelsesstrategi i kamp mot ens rivaler. Økt intensitet fører til at begjæret rettes mer og mer mot rivalen. Prosessen ligner en flue som forsøker å fly fra kjøkkenet og ut i hagen, men som hver gang den er på vei ut, støter mot kjøkkenvinduet. Begjæret overfor rivalen blir bare mer og mer intenst. Denne prosessen er ikke alltid like tydelig hos Bebe Rexha, men tekstene gir mer mening dersom man ser rivaliseringen med andre som den skjulte motivatoren. Rivaliseringen med den andre er for Bebe først og fremst skapt gjennom sammenligning som ender ut i sjalusi.

I'm sorry, I'm not the most pretty.

I'll never ever sing like Whitney.

(«The Way I Are (Dance With Somebody)» Feat. Lil Wayne. Fra *All Your Fault Pt: 2*, 2017)

Avslutningen i sangene hennes, hvor man ser begjærets tragiske endelikt gjennom brutte relasjoner og indre tomhet, ligner sterkt på Girards forståelse av begjærets metamorfoser av personligheten. Dersom man leser tekstene hennes som et samlet verk, ser man en direkte sammenheng mellom den innledende selvisolasjonen – som skjuler fascinasjon for andre – og tragiske avslutninger i form av akutt selvdestruktivitet og lovprisning av seg selv. Grunnene til denne selvisoleringen må altså forstås gjennom begjærets utvikling: Dess nærmere man kommer hverandre, dess mer intens blir relasjonen og jo lettere er det for at konkurranse og sammenligning økes i en kamp for å overgå hverandre. I singelen «Baby, I'm Jealous» fra 2020 (Feat. Doja Cat) dreier alt seg omkring det å begjære andres begjær.

Went from beautiful to ugly
'Cause insecurity told me you don't love me
All it takes is a girl above me
On your timeline to make me nothing

This is me
A woman in dichotomy
I love me
Until I don't

Baby, I'm jealous
Of the pictures that you like
Baby, I'm jealous
Of the girls with lighter eyes
Baby, I'm jealous (Ooh)
And I know that it ain't right
But I'm jealous, jealous
The jealous kind

Liberaliseringen av begjær

Ifølge den franske psykiateren Jean-Michel Oughourlian er begjæret den bevegelse som skapes gjennom imitasjon og gir mennesket autonomi og individualitet (Oughourlian, 1982, s. 24). Det imitative begjæret er blitt så intenst fordi barrierene for selvutfoldelse har minket. Begjæret blir, som man stadig vekk ser, stabilisert på ulike nivåer, men det moderne samfunnet mangler det arkaiske samfunnets evne til konkret utstøtelse. Det betyr, slik som Bebe Rexha viser, at utstøtelsen i dag først og fremst er mental. De indre, psykiske hindringene er på et vis nye, interne former for forbud som etableres gjennom rivalisering.

Når forbudene og de juridiske lovene mykes opp, skaper det naturlig nok større rom for lovløshet og umoral. Liberaliseringen av begjær skaper friere samfunn, men friere begjærsutfoldelse skaper samtidig nye hindringer.

Liberaliseringen av begjær forutsetter at individet selv i mye større grad klarer å kontrollere sine begjær. Det leder til følgende spørsmål: I hvor stor grad kan et liberalt samfunn være i stand til å kontrollere uønskede begjær?

Liberalismens illusjon består i troen på en rettlinjert utvikling av begjær og fullbyrdelse, uten å ta hindringene med i betraktning – som skaper alle de motstridende og paradoksale retningene begjæret fører oss ut i.

Modern people imagine that their discomfort and unease is a product of religious taboos, cultural prohibitions, even the legal forms of protection. They think that once this confinement is over, desire will be able to blossom forth (Girard, 1987, s. 285).

Konklusjon

Bebes sanger uttrykker en selvforståelse som i sin negativitet bidrar til å beskrive en kultur i full fart mot oppløsning. Tekstene uttrykker et selv-bilde som på den ene siden kan ses som et utslag av en ny og uant frihet, samtidig som de på den andre siden, avslører en kvinne med ekstremt dårlig selvfølelse. Hvis man dukker ned i hennes selvdestruktive tekster, er det som om man tar tempen på en kultur i forfall. Hennes private apokalypse går på at det mentalt destruktive tar over og truer ens eksistens. Forfatterens helvete korresponderer med en utvikling mot det stadig mer ekstreme i kulturen, på både godt og vondt.

Denne dobbelte utviklingen mot en stadig mer ekstrem livsfølelse må sies å være bygd på en vekselvirkning mellom selvhat og selvforherligelse. På den ene siden skapes en uant frihetsfølelse, på den andre siden er begjæret en snublestein, og man opplever å stadig stange hodet mot en mur. I disse stormkastene av kontrasterende følelser kan det se ut som om man er i ferd med å oppnå frihet, mens man i stedet tappes for livsvitalitet.

I dette essayet har jeg forsøkt å vise hvordan drivet etter frihet så lett leder til det motsatte. Bebe Rexhas tekster er apokalyptiske på den måten at de tydeliggjør dette frihetstapet og viser til et begjærenes nullpunkt, hvor det nakne individet søker tilflukt og beskyttelse inn i seg selv. Selverkjennelsen

hennes er både sann og ærlig, samtidig som den er full av blindsoner. Den mest alvorlige blindsonen er ignoranse over hvordan andre preger våre sjelsliv. På akkurat det området er hun en «god og gammeldags» tilhenger av modernismen med dens betoning av det autonome mennesket. Dette uttrykker fascinasjon for autonomi og selvskapt individualisme – selv om hun aldri greier å nå det lovede landet, der man er seg selv nok.

Referanser

- Bateson, G. (1972). *Steps towards an ecology of the mind*. Ballantine Books.
- Dostojevskij, F. M. (1980). *Et svakt hjerte*. Solum Forlag.
- Girard, R. (1965). *Deceit, desire, and the novel: Self and other in literary structure*. Johns Hopkins University Press.
- Girard, R. (1987). *Things hidden since the foundation of the world*. Athlone Press.
- Oughourlian, J.-M. (1982). *Un mime nommé désir: Hystérie, transe, possession, adorcisme*. Grasset.
- Oughourlian, J.-M. (2009). *The genesis of desire* (Studies in violence, mimesis, and culture). Michigan State University Press.
- Øiestad, G. (2021). *Hva er selvfølelse?* Gyldendal.

